

u druge mikrofone. Ako se ona koristi kao vezivno tkivo između bas-bubnja i doboša, a kad je već ozvučena posebnim mikrofonom, zaista nema potrebe da se naročito pojačava. Čak nekada može biti dovoljno samo ono, što su uhvatili overhead mikrofoni. Ja imam jasnu ideju o zvuku koji želim da dobijem, ali to je, zapravo, više ideja o odnosima. Volim da se svaki elemenat mog bubnja čuje dobro, a da bi se to postiglo, odnosi treba od početka snimanja da budu postavljeni tako, da odgovaraju onome kako ja taj bubanj sviram i čujem. Naročito ako je u pitanju muzika u kojoj se aktivno koriste sve komponente bubnja.

Music: *Dobro, to je tvoj autorski pristup zvuku. Međutim, da li si, kao session bubnar, nailazio na situacije u kojima je od tebe zahtevano da iz tehničkih razloga koriguješ svoj stil?*

Marko: Kako da ne, ima toga i sa tehničke, ali i sa autorske strane onoga, na čijem projektu gostujem. Recimo, pre tri ili četiri godine, svirao sam na albumu njujorškog pevača Don Dilego-a. Taj album je trebalo da izađe za Universal, pa je budžet za snimanje bio poprilično velik. Producent na tom albumu bio je čovek, koji se u to vreme proslavio radom sa grupom Fun Loving Criminals, a muzika koju smo snimali je bila pop, sa primesama folka. Elem, taj čovek je ozvučio običan bubanj od pet komponenti plus nekoliko činela sa dvadeset šest mikrofona! Samo na dobošu bila su četiri mikrofona, od kojih je jedan išao u pojačalo sa distorzijom, koje je stajalo u kupatilu, i tako dalje. Međutim, kada sam na kraju čuo rezultat, rekao sam, pa ovo smo mogli i sa par mikrofona sasvim dobro da odradimo! Naravno da je eksperiment ponekad neophodan, ali ja ovde govorim o tome, da ako je dvadeset šest mikrofona na bubnju neko merilo za ekstravaganciju, ja ne znam šta tu bilo ekstravagantno u rezultatu. Ali da, dešava se da od mene traže nešto drugačije, i to su uglavnom sugestije u vezi sa dinamikom, primerene muzici koja se snima. Ako producent ima viziju cele stvari, pogotovo ako si došao na session bez naročitog predznanja o tome šta se od tebe očekuje, onda moraš da veruješ nekome ko smatra da tu viziju

ima, a to je i pitanje hijerarhije. Mada, ako imam nešto da kažem što se kosi sa onim što oni imaju da kažu, a pri tom sam zaista iskreno uveren da to što bih rekao može da pomogne, ne mogu a da se ne borim za to. Slušao sam i čitao o veoma negativnim iskustvima na tu temu, čak i o odlaženjima sa session-a, ali tako nešto mi se nikad nije dogodilo.

Music: *Koliko ti je bitan kvalitet kompleta bubnjeva na kojem ćeš odsvirati nastup? Možeš li da sviraš na "bilo čemu", ili ti je neophodan komplet "po tvojoj meri"?*

Marko: Princip kojim se rukovodim koliko god je to moguće jeste: „U rukama Mandušića Vuka...“, jer na nastupima neće uvek biti svega onoga, što ti je potrebno. To pokušavam da nametnem i mojim učenicima. Bubanj nije flauta da je nosaš sa sobom. Možda čak i pola svoje karijere odsviraš na kompletima koji nisu tvoji. Prema tome, prilagoditi se mora. Jan Froman, moj profesor sa Berklija, nije nam dozvoljavao da na časovima menjamo postavku njegovog bubnja. Kada sam prvi put seo za taj komplet, nisam znao da čovek ima hidrauličnu stolicu. Počeo sam da sviram i baš sam se uživao, hteo sam da ga impresioniram a i krenulo me je, i u trenutku kad sam se baš upalio, odskočio sam sa stolice i onda dočekao da me ona odbaci još jednom, tako da sam malte ne ustao usred svirke, bilo je vrlo veselo (smeh). Dakle, treba biti spreman na razna iznenađenja. Bubanj može svašta na napravi čoveku. Ne kažem da je namera nepokretnog objekta da ti nanese zlo, ali svašta mi se dešavalo (smeh). Pre desetak godina, prilikom vežbanja, neki šraf u stalku za ride činelu je popustio usred svirke i činela mi je pala pravo na ruku. Iznenađenje, bol i gnev učinili su da ustanem, dohvatim i činelu i stalak i bacim ih jedno šest metara preko sobe! Ali, čim sam to uradio, otišao sam i video da sam slomio činelu. Dakle, biraj bitke koje ćeš voditi, jer bez obzira koliko se smatraš Mandušićem Vukom, ubićeš svoga (smeh).

Music: *Od kojih se komponenti sastoji tvoj komplet bubnjeva?*

Marko: Imam tu sreću da sam dobio

sponzorstva za činele, palice, membrane i bubnjeve. Sviram Zildjian činele, Evans membrane, Vater palice i Mapex bubnjeve. Bas bubanj je 18x16 inča, a tomovi su 10x5", 12x6" i 14x7". Kada sam birao činele, zapala mi je za oko jedna, na kojoj je pisalo da je prototip, a zapravo je bila nastavak Constatinopol serije, koja neguje starinski zvuk. Pitao sam ih da li bi pustili tu činelu da izađe iz fabrike, ali Zildjian-ov dizajner činela Paul Francis je rekao da to nije moguće, jer je na jednom mestu oštećena, ali da mogu da je srežu za mene. Zamolio sam ih da to urade, tako da sad imam činelu koja ima Zildjian logo, nosi oznaku da je prototip, a još je i srezana sa 20 inča na 19 i nešto malo preko! Ride je 20" Flat K Custom sa nitnama, hi-hat je 14" K, crash činela imam dosta – 15" Dark K, 17" K za rok muziku, 18" Oriental... Membrane su sve jednoslojne, Evans G1, uključujući i onu na bas-bubnju. Palice koje koristim pravi firma Vater, a koristim uglavnom 5B i 7A promer, a u poslednje vreme i 5A.

Music: *Od kog drveta je bubanj?*

Marko: Od javora, i tu se moje znanje o tome završava (smeh).

Music: *Proveo si izvesno vreme u Srbiji i održao puno časova i radionica. Šta bi mogao da primetiš kao dobro, a šta kao loše kod domaćih bubnjara?*

Marko: Uroš Marković i ja veoma često razgovaramo o tome. Međutim, nas dvojica pričamo o nekim drugim vremenima. Ja se dobro sećam domaće scene iz osamdesetih godina, ali nisam dovoljno upoznat sa onim, što se događa sada. Međutim, ono u čemu se nas dvojica slažemo, jeste da ovde bubnjarima generalno nedostaje udarac. Naravno, tu se ne radi o glasnoći. Vrlo je teško to definisati. Među našim rok bubnjarima, na primer, ima toliko ljudi koji jako dobro „vare“ bubanj, pa mi je neverovatno da postoji tolika razlika u senzibilitetu u okviru jedne iste sredine. Recimo, proveo sam dosta vremena u Španiji i tu stvarno nema čoveka, koji može da „zakuca“, ali to je stvar nekog kolektivnog senzibiliteta, koji je malte ne prohibitivan u tom smislu. Važno je razumeti da to